

ELŐFIZETÉS:

Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre 3 ft.
Negyed évre . . 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető
küldemények a szerkesztő-
nek. anyagiak a laptulaj-
donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:

egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.

Nyiltér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.

A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvnyomdá-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A párbér kérdéséhez.

I.

Több évtizedre visszanyúló dis-
putát szüntetett meg a m.
kir. kuria akkor, midőn a
legközelebbi napokban azon
elvi álláspontra helyezkedett,
hogy a párbér intézménye
alapjában közjogi természetű,
és így nem állhat meg tovább azon eddig vi-
tatott állítás, hogy az ingatlanok után ed-
dig fizetett párbéri járandóságok
olyan dologi terhet képeznek, mely a
volt jobbágyi házakra és telkekre nehezdvén,
ezeknek minden birtokosára, vallásának tekin-
tetbevétele nélkül, reánehedezik.

Ezen felfogást a kérdésre vonatkozó tör-
ténelmi bizonyítékok alapján mondotta ki a
legfelsőbb bíróság. Amennyiben az ugynevezett
«Canonica visita» tételei s a különböző egyházadó-
kirovási kulcsok alapján a telkek és házak szerint
szokták a párbért kivetni: ez csak azt a fel-
fogást jelenti, melyet a terhek megosztásánál
teher-alap gyanánt elődeink kiválasztani jónak
láttak.

Azonban ezen decizió nem hozott oly
rideg következetességgel, hogy minden ellenkező
felfogást halomra döntene és a csakugyan lé-
tezett helyenkénti kivételes állapotokat tel-
jesen földúlta. Ugyanis a döntvény indoklása
kiemeli s megengedi, hogy lehet eset arra,
míserint a párbér, vagy más, papot illető szol-
galom kivételesen szerződésbe foglaltatott vagy
betáblázott. Az ilyen teher tehát már egye-
nesen az ingatlanokra nehezdvén, s dologi ter-
mészetét el nem veszthetvén, teherképen nehe-
zedik oly egyénekre is, kik a parochialis köte-
lekből időközben kiváltak. Innen van, hogy
akár megyénkben is nem egy példáját látni an-
nak. (Cséb, Bajsa stb.), hogy nem katolikusokra
szállván át a patronátusi terhekké megrótt bir-
tok, ez, illetőleg ezeknek nem katolikus tulaj-
donosa, azon terheket minden szó nélkül dicsé-
retesen viseli.

Ezekhez képest ha talán valaki nagyon
gyöngének találná vagy egyes egyházak jövő-
jére károsnak gondolná is e döntvény azon
első részét, mely szerint a párbér túlnyomólag
közjogi teher: ne felejtse el ezek, hogy ez
csak föltételeken van kimondva oly esetekre,
melyekben a párbér dologi természetét tisztán
kimutatni nem sikerül. Ahol ez sikerül, ott a
teherviselőnek nem katolikus, esetleg zsidó hit-
felekezete sem menti őt fel az egyházi terhek
viselése alól.

A peressé válható kérdésekre nézve a ku-
ria jóformán szabadkezet hagyott magának, il-
letőleg a jövőben fölmerülhet konkrét esetekre
tartotta fenn álláspontjának praktikus bemu-
tatását.

A párbéri vitás kérdések eddig a helyi föl-
fogás szerint, hol a közigazgatás, hol a bíróság
hatáskörébe voltak utalva; ezentúl mint a de-
cizió mondja első sorban mindig a közigaz-
gatási hatóságok jogsegélye veendő igénybe;
a rendes bíróság elé csak oly esetek utaltat-
nak, amelyekben a követelés jogalapja vitás.

Bennünket e megyében közelebről érde-
kelne annak eldöntése: vajjon a katolikusok-
ból vagy protestánsokból s görög keletiekből
kített nazarénusok kötelezhető-e párbér
fizetésére?

Ugyan nincs ezen kérdésre a döntvényben
egyenes felelet, azonban a második rész indo-
kolásából világosan kivehető, hogy szabad val-
lástyagorlatnak nem örvendő felekezettek, előbbi
vallási kötelekükben viselt terheiktől nem sza-
badulhatnak. Kitéjük ez az 1790/1-ik évi 26-ik
törvénycikkből, mely szerint az evangélikusok
és görög-keletiek azon címen mentetnek föl a
katolikus vagy más lelkésznek helyenként fize-
tett párbér alól, hogy immár vallásuk gyakor-
lata teljesen szabad a jövőre nézve. Ezen analogia
bizonyára áll ma is minden el nem ismert feleke-

zettel szemben s kell is, hogy álljon; mert kü-
lönben a lelkiismeretlenségnek tág út nyitna-
nék, sőt esetleg egyes egyházak, vagy lelké-
szek is áldozatul eshetnének a teherviselés
könnyen elérhető kijátszásának.

Jövő számunkban nem a jog, hanem a prakti-
kum szempontjából kívánunk a párbér kérdésére
nézve nyilatkozni. Eladdig álljon itt a kir. kuria
polgári osztályának a január 23-iki teljes ülésen
a szövegező bizottság által előterjesztett követ-
kező döntvénye: 1. Ha a kath. lelkész részéről
igényelt párbér iránti ügyekben a panaszolt
fél a kötelezettségi alap jogosultságát vonja
kétségbe, illetőleg midőn az a kérdés döntendő
el, ha valjon a párbér ingatlan birtokhoz kö-
rött dologi terhet vagy személyes viszonyokon
alapuló kötelezettséget képez-e? és a fölmerült
vitás kérdés elbírálására a bíróságok vagy pe-
dig a közigazgatási hatóságok vannak-e hiva-
vatva? Határozat: Ha a kath. lelkész részé-
ről párbérszolgáltatás iránt folyamatba tett
ügyekben a panaszolt fél a kötelezettségi alap
jogosultságát támadja meg, illetőleg midőn az
a kérdés vált vitássá, ha vajjon a párbérszol-
gáltatás ingatlan birtokhoz kötött dologi teher,
vagy pedig személyes viszonyokon alapuló kö-
telezettség természetével bír-e? az ügy eldön-
tése a polgári bíróságok hatáskörébe tartozik.
2. Dologi tehernek tekintendő-e a párbér min-
den oly esetben, midőn a kanonika vizitáció
értelmében annak szolgáltatása házak vagy tel-
kek szerint történik? Határozat: Az magában
véve, hogy egyes helyeken a vizitáció kanonika
följegyzései szerint a párbér minden ház vagy
telek után szolgáltatják ki, még nem képez ele-
gendő alapot arra, hogy a kérdéses helyeken
a párbér ingatlanokon nyugvó dologi tehernek
tekintessék.

Az úttörő.

Megyénk multjába visszapillantva, azt ta-
pasztaljuk, hogy bármily magasan csapkodtak
fel a pártküzdelem hullámai, mindegyik párt
megmaradt a tisztesség határai között. A mi az
embernek a legszentebb, a becsületet a legel-
keseredettebb pártküzdelmek között sem jutott
senkinek eszébe, politikai ellenfelénél a sárba
rántani. Elmentünk a pártküzdelmekben a leg-
szélsőbb határig, de ott megállottunk.

A megye egyik ellenzéki országgyűlési
képviselője vállalkozott azon herostratusi dic-
sőségre, hogy az eddigi, őseinktől örökölt ten-
nebb esetelt kegyeletes hagyománnyal sza-
kítva, egy új irány úttörője legyen, mely célul
tűzi ki magának a politikai ellenfelt nemcsak
— ami szabad, ha lehet — legyőzni, hanem
— ami sohasem illik — annak magán jellemét
is megfádatni.

Nem csak én, ki a megtámadottnak párt-
fele és régi tisztelője vagyok, hanem az ellen-
zéknek igen sok tagja is megbotránkozott eme
rosszakaratú vagy legalább is menthetlen köny-
nyelmű eljárásán és velem együtt ama meggyő-
ződésünknek adunk nyílt kifejezést, hogy az
úttörő megyénkben nem fog követőkre találni.

Bácsmege népeben vallás, nemzetiség,
párt és állás különbség nélkül régi időktől fogva
gyökeret vert a kölcsönös becsülés, a tisztel-
ség tudás; ezt nem fogja kiölni belőle egy em-
ber; az általa tört utat be fogja futni a hó!

Veterán.

Tisztújítási mozgalmak.

Vasárnap délután Reitter Nándor meghi-
vására a következő 16 várospatya gyűlt hozzá
értekezletre: Reitter Nándor, Vértesi Károly,
Zsuffa Vince, Tárczai Mór, Gottlieb Márton, Ja-
kobcsits Mihály, Zsulyevits Demjén, Bálints Má-
tyás, Harpf József, Millassevits János, Thum
Vince, Stebler Lajos, Szauerborn Károly, Odry
János, Husvéth István, Heindlhoffer Róbert,
Pekánovits András.

Reitter Nándor elnökké fölkérteván
előadja, hogy semmiféle programot nem csinált,

nehogy mások nézetét preokupálni látszassék.
Ma csak azért volt bátor összehívni bennün-
ket, hogy nyilatkozzunk: vajjon akarunk-e a
tisztújítást megelőzőleg mozgalmat indítani? és
ha igen, milyen irányban?

Millassevits János. Köszönjük az el-
nöknek polgártársai iránti szives figyelmét va-
lamint Vértesi Károlynak a »Bácska« mult
számában közölt buzdító és ébresztő cikkét.
Együttal a magános és nyilvános helyeken hal-
lott főispáni nyilatkozatokról igen dicsőreleg
nyilatkozik, különösen kiemelvén főispánunknak
abbeli loyaltását, hogy nemcsak a felelősség
megosztása, hanem a közügyek iránti trespő
érék fejlesztése érdekében is késznek látszik
törvényadta döntő jogát mintegy megfelezni
polgártársaival. (Altalános tetszés és éljenzés.)
Programot kér az elnöktől.

Reitter: Nem érzi magát illetékesnek
programot adni. Mert azt sem tudhatta vajjon
kik lesznek itt s mit, mily irányban kívánnak
indítani.

Tárczai: Korainak tartja a föllépést; en-
nek csak a tisztújítást kitűző közgyűlés után
lenne helye és ideje.

Millassevits: Bizottság kiküldését ja-
vasolja.

Vértesi: Mondjuk ki, hogy mi, jelenle-
vők képezzük a kezdeményező bizottságot, aki-
nek tetszik csatlakozhatik hozzá.

Zsuffa Vince: Miután immár bizottsággá
alakultunk, 1. foglaljunk a tisztai állások iránt
álláspontot; 2. a választói nagy konferenciára
csináljunk programot és legyen minden tet-
tünk és szavunk nyilvános.

Tárczai: Először állapítsuk meg, mely
tisztai állásokat kívánunk mi magyarok megtar-
tani, melyeket szántunk a szerbeknek?

Vértesi: A személyek ajánlását vagy el-
vetését ma még mellőzni kívánja, mert nem
tudhatni, mely állásokra kik kompetálnak. Kér-
di, bevonjuk-e értekezleteinkbe a szerbeket? Egy-
hangulag kimondatik, hogy mi magyarok csak
magunk között értekezünk; az egyesülésről a
kisebbség által netán teendő kísérlet után is
határozhatunk.

Zsulyevits Demjén: Gyertünk sorba
a tisztai állásokon.

Ez megtörténvén, nem szerbek számára
fentartandóknak találtattak: a polgármesteri, fő-
kapitányi, főügyési, mind a három számvevői,
egy főpénztárnoki, mindkét ügyési, egy al-
jegyzői, egyik alkapitányi állások. Átengednek
a szerbeknek a főjegyzői, egyik főpénztárnoki,
egyik alkapitányi, egyik aljegyzői és az árva-
gyámi állásokat.

A főorvos személyére nem jöhetett létre
megállapodás, mert a többség ugyan magyar
jelölése mellett nyilatkozott, de a kisebbség a
jelenlegi állapot fentartását igen erőlesen sür-
gette és így e kérdés a nagy értekezlet dön-
tőségéig nyitva hagyatott. A tanácsnokok lehető-
leg felesen hagyatni határozattak. Így az egy
alszámvevői állást kivéve, melyet a magyarok
maguknak kívánnak, megmarad az előbbi álla-
pot; e lefoglalás is azzal indokoltatik, hogy ré-
szünkön van odavaló igen jó két szakerő tar-
talékban.

Zsuffa: Indítványozza, hogy a kisebbség
alkotmányos megadással vesse magát alá a
többség nézetének.

Stebler, Bálints és Reitter fölszóla-
lására kikinek meggyőződése meghagyatik s
Reitter és Vértesi fölszólására kimondatik,
hogy vágyainkat a főispánnal tolmácsolandó bi-
zottság mindenkor a kisebbség óhajait is kellő
súlylyal előterjeszteni tartozzék.

Heindlhoffer: Hangsúlyozza, hogy min-
den hely betöltésénél első sorban az arravaló-
ságot tekintsük.

Bálints és Stebler köztetszés mellett
hangsúlyozzák, hogy minden állás betöltésénél
az legyen az első tekintet, a folyamodók közt
kiknek van legtöbb képzettsége, mert csak
így állithatunk össze derék és hasznos tisztai.

kart és azt követeli a méltányosság is, hogy aki többet tanult, többfigyelemben részesüljön.

A nagy közös értekezlet az összes jelenlevők aláírásával a szerdai közgyűlést követő napokban a színházi nagyterembe fog összehívni. Tisztviselők nem hívatnak meg.

Az értekezlet általában komoly, mondhatni ünnepélyes hangulatban folyt le s minden részről mellőztették mindaz, ami akár a pártnézeteket, akár az egyes pro és kontra javaslatokat sértőleg érinthetné.

Ha a mozgalom tovább is ily higgadt és mérsékletes mederben fog folyni, van reá kilátás, hogy az ilyenkor elkerülhetlen keserűségek a minimumra fognak redukálódni. És ezt mindenkinék teljes szívből nemcsak kívánni, hanem a maga részéről előmozdítani kötelessége.

Hirek.

Szabadka város törvényhatósági bizottsága Jankovich Aurél főispán elnökle alatt január hó 28-án tartott közgyűlésen elhatározta, hogy egy bankfiók felállítására tárgyalásba lépjen a kormányhoz és az osztrák-magyar bank kormányzó-tanácsához. Továbbá Kulcsnes József főjegyző indítványára elhatározta a közgyűlés, hogy a hadmentességi díjra vonatkozó törvények kiegészítése tárgyában felterjesztést intéz az országgyűléshez.

Steiner Ignác dél-bácskai 6-ik számú honvédelmi bizottság elnöke a m. kir. honvédség kötelező kiegészítéséről a védőkötelezettség teljesítése után viselt tiszti rendfokozatának megtartása nélkül, megengedte.

Szabadka város törvényhatósági bizottságának január hó 26-án tartott közgyűlésén árvászeki jegyzővel közfelkiáltással Bíró Károly, földművelési nyilvántartóvá pedig Lovass Ferenc választották meg.

Ma kedden délután két órakor tartja a történelmi társulat a megyeház kistermében közgyűlést s ezzel kapcsolatosan 7-ik nyilvános felolvasó ülést. Vendégek — hölgyek is — szívesen láttatnak.

Gyurkó János úr Bácsból kinek nevével, mint adakozóval t. olvasóink már többször találkoztak, újabban gymnasiumunk természetrajzi gyűjteményét egy igen szép példány borzallal gazdagította; fogadja a t. adakozó a nyilvánosság előtt is ismételt hálás köszönetünknek kifejezését. Zsuffa Vince a természetrajzi szertár őre.

A zombori Magyar Olvasókör szombaton este még az előbbinél is sikerültebb társas vacsorát tartott. A Kör szorgalmas gazdája, Sándor, egy jó étellek, mint a tiszta s kellemes italok és gondos szolgáltatás által példát adhatott volna sok professzionátus kocsmárosnak. Volt is kedv olyan és vigasság akkora, hogy árjaiból a jó szabadúszók is csak három óra felé lubickoltak ki. A toasztok kedélyesség és szellem dögében egyaránt versenyeztek egymással. A Kör elnöke Sándor Béla főispán ur a két testvéregylet, a Polgári kaszinó és Népkör jelenlévő elnökeire s bennük tagjaira, Schmausz Endre és Jakabcsits Mihály urakra köszöntött. Grosschmid Gábor nyug. törvényszéki bíró ur a fiataliságra. Dr. Schuller Simon ügyvéd az elnök urra, mint e helyiség megalkotójára, majdan egy társalgó terem erejéig kibővítőjére, sok meglepetéssel mondott áldomást. Erre a főispán ur egy sikert anekdotával felelt, megemlítvén, hogy a m...iak sokáig tűntek, kocsmát építsenek-e előbb, vagy templomot. Végre abban állapodtak meg, hogy kocsmát építsenek, mert ez behozhatja a templomra kellő pénzüsséget, de a templom kocsmára soha sem gyűjtethetők. Schmausz Endre megköszönvén a rokonszenves figyelmet Töröczay Mórra, a kör igazgatójára áldomozott. Kozma László a Kör haszonhajtó tagjait, a klubteret élte, azok veterán képviselőjében, a közszertartól környezett Gottlieb Márton ur személyében. Utána dr. Sztójkócs Péter az ifjuságot ívott, mint mely hivatva volna e Kör estélyei szellemi eseményekkel éltetni. Dr. Molnár a Kör gondos háziasszonyát, Városvi Tivadart, az estélyek rendezőjét élte. Dr. Margalits Széchenyi József törvényszéki elnököt köszönté föl, humoros bevezetésben megjevezvén, hogy mai hosszas hallgatásával elérte azt, amit beszédeivel soha se sikerült elérnie, — a feltűnést. Gertinger Pál megköszönvén az ifjuság nevében a beljükk helyezett bizalmat dr. Sztójkócsra ríposztírozva, az öreg urakra ívott, mint kik tapasztalataik gazdag tárházából volnának első sorban illetékesek éret eszmékkel oktatni a fiataliságot. Poppovics Dusan Koezkar Zsigmond népszerű járásbírónkra mondott áldomást. Széchenyi elnök ur a fiataliságot lelkesítve s lelkesülve élte. Városvi Tivadart a társas szellem életető központjára, az elnök urra toasztozott; ki válaszólag dr. Sztójkócs Péterre, a magyar-szerb testvériség megszemélyesítőjére írt poharat. Dr. Sztójkócs figyelmet keltő komolysággal és a meggyőződés melegevel esetlővén magyarbarát érzelmeit, ezek legméltóbb célpontjait az elnök-főispán urat üdvözölte. Majd dr. Margalits humorosan Volarich Dani bácsira, Vértési Károly népszerű központi szolgabíránkra, (kinek nevé se kell már kiírni), Sándor Béla Vértési Károlyra, mint a városi közügyek lelkes barátjára s előharcosára, Gertinger Széchenyi József-re az ifjuság lelkes barátjára köszöntöttek.

Poppovics Dusan indítványára Városvi László ur pár szép és gyújtó népdalt zengett el. Dr. Molnár humorosan Kozma Lászlót, a Kör ügyészét élte; Kozma a jókedvre és barátságra, dr. Margalits a mérnökökre, Volarich Dani bácsi egy „kalugyeri mnogaja lyetával” Poppovits Dusanra, Városvi Tódor dr. Strasser kulai ügyvéd vendégökre, ez a Körre mondtak áldomást.

A páratlanul kedélyes multság csak későn reggel ért véget. Folytatása — a közhangulat után itélve — nem sokára következik.

Az újvidéki vár. tanács a Duna előre látható tavaszi áradásával szemben erélyes óvintézkedéseket tett.

Baján Passzer Józsefné szül. Udvarj Krisztina 74 éves korában január hó 25-én elhunyt.

Az újvidéki áll. ipar- és kereskedelmi iskola tanári kara az intézet segélyalapja javára február hó 20-án szavalattal, ének és zeneelőadással egybekötött hangversenyt rendez.

A „Neuzatzer Zeitung” szerkesztője, Keller J., visszavonta az újvidéki elemi tanítók ellen indított sajtópörét.

A pénzügyi tisztviselők tegnap zártkörű táncvigalmat rendeztek a „Vadászkürt”-ben.

A zombori városi tisztújítás hallomásunk szerint nyilván február 17-én ejtették meg.

Tárgyroszata azon ügydaraboknak melyek az 1886 évi február hó 3-án délelőtti 9 órakor a város-háza nagytermében tartandó rendkívüli közgyűlés alkalmával tárgyalás alá fognak vétetni. 1. Belügy-ministeri leirat, az 1886 évi városi központosítási iránzat jóváhagyása iránt. 2. Belügyminiszteri leirat a városi szervezési szabályrendelet tárgyában. 3. A városi központi választmányának jelentése, az 1886-ik évre érvényes országgyűlési képviselőt választó névjegyzéke tárgyában. 4. Vallás és közoktatásügyi magyar királyi ministeriumnak leirata Falcione Gyula ösztöndíjadományozása iránt. Kelt Zomborban, 1886. évi január hó 30-án. Hoffmann Mihály polgármester.

Palánkán az ottani szép sikerrel működő dalárda tagjai között, igazán kiesnyes okok miatt, az egyetértés kezd lazulni, sőt mint halljuk, ketté is szakadtak. Mi okból? Azt semmiképpen nem lehet indokolni. Oly élénk társadalmi viszonyokkal bíró közegben mint Palánka, egy dalárda igen sok jót nyelhet, mint hogy mivel eddig, de nem hisszük, hogy ezzel a sajnos szakadással nem fogják megrendíteni a publikumnak a dalárdaiban való bizalmát s kockázati eddigi s a jövőben elérhető sikereit. Semmi ok sincs a szakadásra, ezer ok szól az egyetértés szükségére mellett; a vizsálykodás úgy se öltött még komolyabb jellegét. béküljenek ki s működjenek vállvetve tovább is. Eljen, aki első nyújt békejebbot!

Újvidéken Maldaeker A. 3453 frtra b. ingós. febr. 15. Zomborban Adler Béla 2980 frtra b. ingatl. febr. 23. Topolyán Kanyó János 14231 frtra b. ingatl. febr. 10. elárvereztetnek.

A postatakarékpénztárnak, melynek közvetítő hivatalai tudvalevőleg február 1-től lépnek életbe, első betevője maga ő felsége a király lesz. A király ugyanis megengedte, hogy az első postatakarékpénztári könyvecskét az ő nevére állítsák ki s e könyvre 300 forintot teszzen be a takarékpénztárba.

Tilos a kopóval való vadászás a kinstári erdőkben a földművelési miniszter legújabb rendelete szerint; a rendelet csak az alkalmazott tiszteknek szól.

A bel- és igazságügyminiszterek valamennyi törvényhatósághoz, e. i. bíróságokhoz, közjegyzői és ügyvédi kamarához a hagyatéki leltárak fölvetelénél követendő eljárás tárgyában a következő körrendeletet intézték: A bírói vagy gyámhatósági beavatkozást igénylő hagyatékok leltározását teljesítő közegek a hagyatéki ingatlanokat számos esetben a bélyeg és illetékek iránti törvények és szabályok hivatalos összeállításának 65. és 66. §§-aihoz képest megállapított legkisebb értékben veszik fel a hagyatéki leltárba. Mithogy azonban a hagyatéki leltárakban az ingatlanoknak valódi becsértéke tüntetendő ki, az idézett szakaszok szerint megállapított érték pedig csak oly legkisebb értéknek tekintendő, mely azért határozott meg, hogy az államkincstár a tulajseki bevallások ellen biztosítva legyen, a hagyatéki ingatlanoknak nem a tényleges forgalmi becsérték, hanem az adószertint legkisebb értékben való letározása nem felel meg a leltározás fenntett egyik főcéljának. Ez okból az 1884. évi január hó 15-én 2230. J. M. sz. a. kibocsátott rendelet kapcsán kötelezettek a bírói vagy gyámhatósági beavatkozást igénylő hagyatékok leltározását teljesítő közegek hogy az ingatlanokat, a bélyeg és illetékek iránti törvények és szabályok hivatalos összeállításának 64. § 2. a) b) és c) pontjaiban foglalt határozatok szigorú figyelemben vételével, megállapítandó forgalmi becsértékben vegyék fel a leltárba.

Relits Száva, zombori illetőségű, gyilkossággal vádolt, a zombori kir. törvényszék által körözött szökevény üldözése alkalmával általa visszahagyott egy 8 éves ló, sötét pejlónak, egy pár lóra való paraszti szerszám, egy paraszti szánkó és egy magyar szabású ruha árverése február hó 26-án lesz megtartva a zombori városi kapitányságnál.

Falcione Sarolta, Falcione Gusztáv köztisztviselőben álló polgártársunk szép és kedves leánya, életének 12-ik évében, hosszú és kínos betegeskedés után, január 30-án reggel 7 órakor elhunyt. Temegetése, melyen nagy számmal résztvett a város értelmisége valláskülönbség nélkül, január 31-én délután fél 4 órakor ment vége. Nyugodjék békével a kis ártatlan, kinek egész élete kin és szenvedés volt; a lesújtott szülők pedig leljenek vigaszt a közrészvében!

Az iskolai takarékpénztárak tárgyában a vallás és közoktatásügyi miniszter a következők körrendeletet intézte valamennyi megyei kir. tanfelügyelőséghez: „A takarékpénztárak szaktatásának egyik módjánál kinálkoznak az iskolák körében meghonosodni kezdő iskolai takarékpénztárak; ezek tovább fejlesztését különösen közgazdasági szempontból fontosnak találván: újlag felhívom a kir. tanfelügyelőséget, hogy ezen intézményt mindenütt a hol annak behozatala a helyi körülményeknél és a tanítók buzgalmanál fogva kívánatosnak és lehetőségek mutatkozik, terjesztsem és fejleszteni igyekezzék.”

O-Becsén Horvaczki Milan 9780 frtra b. ingatl. febr. 27-én és Katyanszky P. 3958. frtra b. ingatl. febr. 8-án elárvereztetnek.

Az újvidéki rendőrség a napokban eredményes razziait tartott, a menyüben ez alkalomból 15 dologtalan csavargót fogott el, kiket azonnal illetőségük helyére toloncoltatott.

A képviselőház közigazgatási bizottsága az orsz. központi jegyzői egylet indítványára elfogadta azon javaslatot, mely szerint nagyközségekben a jegyzőt ne a választóközönség, hanem a képviselő testület válassza.

Zsupánszky Pált a cs. kir. törvényszék rendelete folytán ez évi február hó 10-én kísérik Budapestre.

A kula-verbászi vasúti teher pénztáros, Lakner János, állomásfőnöki minőségben Kis-Szállásra helyeztetett át.

Megjelent Zombor szab. kir. város törvényhatósága által alkotott szabályrendeletek gyűjteményének első füzet.

A kulai óvoda febr. 6-án zártkörű táncvigalommal egybekötött tombola-estélyt rendez.

A kucurai iskolákat a fellépett sarlach miatt ideiglenesen be kellett csuktatni.

A kulai polgári olvasóegylet ez idei tisztújítása a következő eredménnyel folyt le. Elnök: Boskó A. Mór. Alelnök: Szauer Ferenc. Jegyző: dr. Molnár Károly. Pénztáros: Schlagetter László.

A megyei árvászek a megyebeli községeket egypár kivételével, megbírságotla 20-20 trttal, mivel ezek az árak ingatlan vagyónaról szóló kimutatókat január 10-ig nem terjesztették be.

Szabadkán Vojnits Felix közgyám a bukovinai „Istensegíts”-beliek magyar egyházának és iskolájának javára újabb 2 frt 50 krt gyűjtött.

A zombori takarékpénztár igazgató választmánya a vasárnap tartott ülésében elhatározta: hogy a folyó hó 14-én megtartandó közgyűlésnek a múlt évi tiszta jövedelem felosztására nézve, részvényenként 73 frt kamat és osztalék megállapítását, a tisztviselők és szolga jutalmazására 767 frt 73 krt és jótékony célokra 550 frt ajándékozását hozta javaslatba. Egyben elhatározta, hogy f. február hó 1-jétől minden üzletágban, tehát a váltók után is évi 7% kamat irásdíj nélkül fog számítani.

Vettük a „Moholi segélyegylet-szövetkezet” m. 1885. évi zármérlegét. A mindinkább nagyobb elterjedésnek örvendő és áldásosan működő segélyszövetkezetek közül nevezett szövetkezet 1885. évi zármérlege — az intézet szerény működése dacára — szép haladást tüntet fel. Működését 1882-ben 650 részlettel kezdte meg. Hetenkint minden részlet után 20—20 kr fizetteték be, s e krárcsokból 1885. évi év után a részvényesek számláján 25983 frt 41 kr tekintélyes összeg nötte ki magát; az alapszabályok értelmében kilépett részvényeseknek pedig 1035 frt 88 kr fizetett vissza. A részvényesek kamatjövödelme 1885-re 1470 frt 75 kr, osztalékul 545 frt 81 kr esik és a hasznóból még fömaradt 272 frt 94 kr a tartalékokéhez csatolattott. Bár minden községben alapítatnék egy ily — sok tekintetben áldásos intézet.

Keresztúrról írják. A család legújabb neme. Érdekes eset adta elő magát f. hó 29-én Keresztúr községében, ugyanis szokásba vették a boszniai okkupációban részt vett 79. Jelasits ezrednél megsebesült horvátok, hogy az éven át többször átrándulnak Bácskába, hol kéregetés által összegyűjtenek maguknak annyit, hogy aztán néhány hónapon át gondtalanul élnek odahaza családotstul együtt.

Községünk is szerencsétlenné már igen sokszor megjelenésükkel, de nem is csoda, mert a lakosság minden szegény embert szívesen segélyez amennyire bírja, hát még az olyat, aki kezét vagy lábát vesztette el Bihács alatt.

E napokban szintén két atyafi beállított a község bírájához, kérve, hogy engedessék meg nekik a községben 24 óráig könyörödményt gyűjteni. Községi bíránk eltekintve attól, hogy megynék alispánjától semmi könyörödmény gyűjtésheti engedélyt felmutatni képesek nem voltak, kérelmüket teljesítette volna is, de feltűnt neki, hogy az egyik komának a jobb keze olyannyira be van kötözve, mintha legalább is tegnapelőtt vitte volna el egy ágyúgolyó a keze fejét.

Gyanakodni kezdett s felhívta, hogy ugyan oldozza ki a kezét, hogy legalább fogalma legyen arról, hogy mire képes egy bosnyák ágyúgolyó.

De az atyafi nem volt hajlandó, felhozván okot, hogy csak most varrták össze, s igen nagy fájdalommal járna annak felbontása.

Csak bontsd fel, majd az orvossal megnézetem, mondá neki a bíró, legalább gyógyítani fog.

Hiába, nem volt hajlandó az amice, hanem míg a bíró egy kissé körülnézte magát, elillant.

Ezután a bíró sem akarta magát reászedetni, utána küldte a községi kisbírákat és szépen visszahozatta. Szegény feje nagyon drukkoltatott, mert olyan fehér volt mint a fal, de mindennek dacára nem volt pardon, a köteleket le kellett oldania, s uram fia mit láttunk...

Egy egészséges kezét, melyen még egy tükarcolás sem volt, s a mely kéz képes lett volna egy megvadult bikát is megfékezni.

Midőn már jól kikacagtuk magunkat, a bíró hivatalos arcot öltve a szegényvallott boszniai sebesültet két ór kíséretében a községből kivezettem.

Ajánljuk az esetet a többi községek figyelmébe.

Szabadkán — hallomás szerint — Sziklai Soma ügyvéd március havában „Szabadkai Hírlap” címmel új lapot szándékozik indítani.

Bajmokon Kanizsai Mihály 16 éves asztalosinas a napokban ismeretlen okból fölakasztotta magát.

A Zentai Gazdakör a napokban tartott közgyűlésén Szobonya Bertalant, az adata földművesiskola derek igazgatóját egyhangulag tiszteletbeli taggá választotta.

Szabadka városnak 60,000 frtnyi ideiglenes kölcsön tárgyában hozott közgyűlési határozatát a m. kir. belügyminiszter jóváhagyta.

A palánkai magyar óvoda tisztikara január hó 24-én tartott közgyűlésén a következőleg alakult meg: Igazgató: Szilágyi szül. Koma Jánosné; igazgatóhelyettes: Nagy szül. Hipp Istvánné; pénztárnok: Boros szül. Freund Teréz. Választmányi tagok: Nagy Dezsőné, Tillinger Nándorné, Michelsz Károlyné, Fűke Pálné, dr. Perles Edéné, Trischler Károlyné, Fürst Ignácné, Pinczehelyi Gáborné.

Szabadka város törvényhatósági bizottsága az ottani legényegyletnek 2 öl tűzifát ajándékozott.

Azon apatini tanítók számára, kik ingyenes magyar tanfolyamot nyitottak, a m. kir. földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter 20 úrméter tűzifát engedélyezett.

Bajmokon Kallitics Miklós felelős községi ör Freidinger Ignácot véletlenül agyonlőtte.

A szabadkai polgári olvasókör a napokban tartott táncvigalma fényesen sikerült. A tiszta jövedelem megközelíti a 300 forintot.

Br. Eötvös József született Budán 1813. szept. 13-án. Atyja b. Eötvös Ignác főtárnokmester volt. Szülei, nemkülönben nevelője Pruzsinszky József által, kitűnő nevelésben részesült. Irodalmi hajlamát nagyban előmozdította Szalay Lászlóval való megismerkedése.

Ügyvédi vizsgát téve, egy nyugat-európai utazásra lépett. Innen visszatérve, kerületi táblabíróvá nevezetett ki Eperjesre; de miután életét nem akarta a hivataloskodásnak szentelni, irodalmi hajlamai a magányba vonzották s 1838-ban atyja sályi jóságára vonult vissza. Itt csak két évig tartózkodott, 1840-ben Pestre költözött.

Ránk nézve működésének különösen két irányára nevezetes s pedig működése az irodalom terén és működése a tanügy terén.

Mint regényíró nagy hatást tett. Már 26 éves korában írta hírneves „Karthausi-ját”, mely munkát a művelt világ bámulatos elragadtatással fogadott. Ez volt az első magyar mű, mely az emberi érzemények mélyébe hat; fényes kitejezést ad a szenvedélyek- és lelki küzdelmeknek; állíthatók, hogy ez volt az első magyar mű, mely külföldön is a legnagyobb elismerésben részesült. Minden lapja tele van páratlan eszmékkel, kitűnő ötletekkel, gyönyörű hasonlatokkal, olyannyira, hogy minden olvasót magával ragad.

Még ezt is fölülmulja második regénye: „A falu jegyzője” (1845). Eleven képét adja benne a régi Magyarországnak. Feltárul ebben a régi vármegyei élet nemesével, tisztviselőivel, jobbágyaival s rabjaival.

Még két nagy regénye van: „Magyarország 1514-ben”, melyben nagy történelmi tanulmányokkal írja le a Dózsa lázadást s hathatósan emel szót a jobbágyok felszabadításáért. „A nővérek” című regényében pedig nevelészetit eszméit ismerteti (1857).

Költeményt keveset írt; de ezen kevés szívesen olvastatik még most is. (Végrendelet, Búcsú, A megfagyott gyermek stb.)

Nagyszerű irodalmi működése kitüntetéssel koszorúzta őt, mert a magyar tudományos akadémia elsőbbségi tagjává, később másodelnökévé s végre 1866-ban elnökévé választotta meg. Elnöke volt még a Kisfaludy-társaságnak is.

Emberbaráti működése ott kezdődik, midőn a büntetőjogi javítása és a zsidók egyenjogúsítása tárgyában lépett a nyilvános térre, noha ezen eszmék keresztülvitele neki nem sikerült, de mégis ez irányban is, mint úttörőnek a főderem az övé, legalább őt illeti; hiányzott benne a végrehajtásra szükséges erély, más valószínűleg meg eszméit, minek következtében az érdemek más nevéhez kapcsolódtak. De egy örökké nevezetes művét, mellyel hazánknak éppen egy legnagyobb erkölcsi kincsét adományozott, az oktatásügyi reformot, keresztülvitte. Két ízben volt oktatásügyi miniszter, 1848-ban s 1867-től haláláig. Már első miniszterkedésekor nagy lendületet adott a magyar (különösen az elemi) tanügynek. Jóllehet csak hat hónapig viselte ez ízben hivatalát (mert a forradalom kitörésekor külföldre költözött) mégis nemes munkájának nagy hatása látszott; ekkor jött létre „az első egyetemes és közös magyar tanítógyűlés”, melyen a külföld példájára szakértői által a tanügyre vonatkozó fontos javaslatok tételtek. De ez csak ugyszólván előmunkálát volt. Többet köszönhet a tanügy Eötvös második miniszterkedésének s ez az 1868. év 38. törvényeiké. Nem tartom helytlen e törvényeket bővebben tárgyalni, mert hiszen megismerteti ezt velünk a gyakorlat; de annyit megjegyeznek erre vonatkozólag, ha Eötvösnek más érdeme nem is volna, mint ezen, az oktatásügyi terén szerzett érdeme, elég volna ez arra, hogy őt a nép; de különösen a néptanító atyjaként tisztelje őt, mert, hogy saját szavaival éljék: „az állam ereje a népoktatásban rejlik”.

Adjunk tehát hálát a mindenható Atyának, hogy ily ember születésével látogatást tett hazánkban, s legyen e mai nap gyásznapja a magyarnak, mert jóllehet tőle a nemzet nagy kincseket örökölt, halálával mégis nagy pótolhatatlan veszteséget szenvedett.

Igyekedjék minden magyar érzelmi ember, tőle telhetőleg, az örökölt kincseket — eszméit — valószínű, iránta való háláját némileg leróni. Így aztán beteljesednek szavai:

„Ha majdan átfutottam
Göröngyös utamat,
S hova fáradtan érek,
A sir nyugalmat ad.

Márvány-szobor helyébe,
Ha fennmarad nevem,
Eszméim győzedelme
Legyen emlék-jelem.”

Bónai J. tanító.

Isten veled!

Lelkemben él a szép napok varázsa...
Megőrzöm én hiven emlékedet;
Hiába dül a feledés viharja:
Kitépní azt már többé nem lehet!

Egyszer virít az ifjúkor virága
S ha általelte a rövid nyarat:
Lehullanak szép szirmai és bokra
Kopáran bár, de mégis megmarad!

Elmultak már a szép napok örökre;
De lelkemben oh, most is, most is még
Az olthatatlan érzelem: szerelmem!
Első, ifjú szerelmem lángol, ég!...

Isten veled! te elrabolt mennyország,
Örökre válnunk kell, — Isten veled!
Szívemben élsz: a feledés viharja
Nem tépheti ki a te képedet!...

Fritser Antal.

Naptár.

Február.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
2 Kedd	Gyer. sz. B. A.	Gyer. sz. B. a	21 Jenő és Valéri
3 Szer.	Balázs pk. vt.	Balázs	22 Timót
4 Csüt.	K. András p	Veronika	23 Kelemen vt.
5 Pént.	Ágota sz. vt.	Ágota	24 Babilasz

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.
Laptulajdonos és kiadó: Bittermann Nándor.

HIRDETÉSEK.

Vendéglői hasznóbérlet.

Alulírt ezennel közhírré teszem, miszerint: Ó-Kanizsán, a piac közepén létező, több év óta vendéglőnek használt s tulajdonomat képező házamat, melyben 1 borívó, 1 kávéház, 1 ebédlő, 3 vendégszoba, 1 konyha, 1 kamra, 1 alsóépületi mosókonyha és cselédszoba, 2 istálló, 1 kocsiszín s végül gyönyörűen parkirozott udvarkert van — **1886. évi április hó 24.**, azaz: jövő szent György naptól kezdve három egymásután következő évekre hasznóbérbe adom.

Megjegyzem: hogy a borívó, egy a 3 vendégszoba és kávéház (biliarddal) a mai kor igényeihez mérten van berendezve, melyeket a bérlőnek vagy a mostani berendezéssel, vagy a nélkül adhatok át.

A bérleti feltételek megtudhatók nálam, mint tulajdonosnál.

Zentán, 1886. jan. 25

Homay János,

vendéglős a „Magyar király”-hoz.

3—1

224. szám.

1886.

Pályázati hirdetés.

Bács-Bodrogh megye Szeghegy községben (3900 lakos) haldozás folytán üresedésbe jött község orvosi állásra pályázat nyitattik, választási határnapul f. évi február hó 25-ik napjának d. e. 9 órája Szeghegy község-házhoz kitűztetik.

Ezen állomással 500 frt fizetés, 30 kr. látogatási és halott kémlésért 20 kr. díj van egybekötve.

Felhívtnak a pályázni szándékozók, miszerint az 1876. évi XIV. t. c. 143. §. értelmében folyamodványaikat kellőleg felszerelve, hozzám f. évi február hó 24-ig nyujtsák be, mivel később beérkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Topolyán, 1886. január 17-én.

Artinger Ferenc,

tb. szolgabíró.

3—2

377. sz.

1886.

Árverési hirdetés.

Az apatini kinst. uradalomhoz tartozó bogojevai korcsma és a gombosi révcársáda, úgy az ott gyakorolt bor- és pálinkamérési jognak 1886. évi január hó 1-étől 1891. évi december hó 31-ig terjedő időre évi 2900 frt hasznóbér mint kikiáltási ár mellett leendő bérbeadása iránt Szegeden a kir. jószágigazgatóságnál folyó évi február hó 11. napján zárt irásos ajánlati versenytárgyalás fog tartatni. A bérlet tárgyát képezi a bogojevai korcsmában és község határában, — kivéve az ezen község határában elvonuló vasuti töltés irányára függélyesen jobbra balra 200 ölnyi távolságra terjedő területet — és a gombosi révcársádban gyakorlandó bor- és pálinkamérési jog, valamint a bérlet tárgyából a fent jelzett módon kihasított területen létező s most fenálló Oláh-féle korcsmában gyakorolt bor- és pálinkamérési jog. Határozottan megjegyeztetik, hogy a kihasított ama vasuti területen levő Szokoly-féle házban és ezen kívül a netalán fenálló vagy ezentúl fölépitendő házakban az italmérési jog gyakorlása tiltva van, tehát ott az Oláh-féle korcsmát kivéve, más épületekben italt kimérni senkinek sem szabad. A gombosi vasuti állomáson levő vendéglőben gyakorolt italmérési jog külön bértárgyat képez és a vasuti vendéglőnek a vasuti vendéglőn kívül más magán épületekben italt kimérnie nem szabad. Az 50 kros bélyeggel és a kikiáltási ár 10%-ának megfelelő bántapénzzel ellátott zárt irásos ajánlatok az árverés napjának délelőtti 10 órájáig a szegedi m. kir. jószágigazgatóságnál adandók be, s azokban a megajánlott összeg számokkal és betűkkel világosan kiírandó s határozottan kijelentendő, hogy ajánlattevő a feltételeket ismeri s magát azoknak feltételül aláveti. Az árverési és szerződési feltételek az apatini kinstári ispánságnál és a szegedi kir. jószágigazgatóságnál a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők. Utóajánlatok nem fogadtnak el. Szegeden, 1886. január hó 27-én. **M. kir. állam-jószágigazgatóság.** Utányomat nem díjaztatik.

Zombor, 1886. Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomdájából.

Hirdetmény.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a Gaja közelében lévő „Susnyár” nevű favágásomban különféle

épület és cser ölfá

jutányos árak mellett kapható.

Tisztelettel

Wamoscher Mihály,

Priglevica-Szt.-Iván.

3—1

Pályázat.

Petrovác mezővárosában, egy 350 frt fizetésű javadalmazott adó-végrehajtási állás betöltendő lévén, felhívtnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtnak, hogy eddigi alkalmazásukat igazoló bizonyítványokkal felszerelt kérvényeiket alólírott előjárókhöz folyó évi február hó 16-áig küldjék be.

A választás **folyó évi február hó 18-án** fog Petrovác község-házánál megejtetni.

Végül megjegyeztetik, miszerint a hivatalos magyar nyelven kívül még a tót vagy szerb nyelvnek bírása is mulhatatlanul megkívántatik.

Petrovác, 1886. évi január hó 27-én.

Szalay Károly,

jegyző.

Kovács János,

bíró.

3—2

MÉRLEGE

az I. rigicai segélyszövetkezetnek 1885. évi január hó 1-éi december hó 31-ig

Vagyon.	Telér.
Pénzeszközlet	31692 16
Kötvények	24156 14
Lejár. 20% avulás	253 96
	1633 57
	872
	1195 20
	382 86
	60185 69
	60185 69

Tagok követelése
Bérlés
Kamatok
Heti betét kamatai
Alapítási tőke
Tartalékok 1885. évi
Tiszta nyeresemény

Waisz Pál könyvelő.
Böhner Albert pénztárnok.
Maison Mihály igazgató.
A fő- és mellékkönyvekkel összehasonlítva, mindenben megegyezőnek találtatott.
Fenninger József m. k. **Handler György** m. k. **Heinrich Mihály** m. k. fotográfusok.

24. sz.
kig. 1886.

Lality község előjárósága.

Árlejtési hirdetés.

Bács-Bodrogh megye törvényhatóságának 1885. évi december hó 17-én 1087./1885. közgy. sz. határozata alapján, Lality község-házának átalakítására ezennel pályázat nyitattik.

Ezen, a jóváhagyott előleges költségvetés szerint 982 frt 56 krbán felvett átalakítási munkálat s a szükségelt anyag beszerzése — nyilvános árlejtés útján fog a legolcsóbb vállalkozónak kiadatni.

Felhívtnak tehát árlejtési szándékozók, hogy a költségvetésben felvett s jóváhagyott összegnek megfelelő 10% bántapénzzel ellátva a nyilvános árlejtés határnapján **f. é. február hó 24-én reggeli 9 órakor** Lality község-házánál megjelenjenek.

Az árlejtés feltételei — a költségvetés és tervrajz — Lality község jegyzői irodájában az árlejtés napjáig, a hivatalos órák alatt betekinthetők.

Lalityon, 1886. évi január hó 17-én.

Pinterovits János,

jegyző.

Turcsán András,

bíró.

3—3